

Asia: VN/13551/2019

Valtioneuvoston periaatepäätös Kiertotalouden strategisesta ohjelmasta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kuntaliitto kiittää mahdollisuudesta lausua valtioneuvoston periaatepäätöksestä Kiertotalouden edistämiseksi.

Kunnat ovat keskeisiä toimijoita siirryttäessä kohti hiilineutraalia kiertotalousyhteiskuntaa. Suomalaisilla kunnilla on laajojen tehtäviensä kautta merkittävät mahdollisuudet edistää siirtymää kohti resurssiivisaita yhdyskuntia. Kaikilla kunnan toimialoilla tehdään päätöksiä, joilla on suoria tai epäsuoria vaikutuksia luonnonvarojen käyttöön ja ilmastopäästöihin. Kiertotalous tarjoaa kunnille uuden tavan toimia. Kunnat voivat tarjota asukkailleen palveluita ja hyvinvointia kestäväällä tavalla. Suomalaisissa kunnissa tehdäänkin kunnianhimoista kiertotalous- ja ilmastotyötä aina maankäytön suunnittelusta, yhdyskuntien rakentamiseen ja palveluihin sekä kuntalaisten ympäristötietoisuuden lisäämiseen. Kiertotaloustyötä kunnissa tehdään yhteistyössä kuntalaisten ja alueen elinkeinotoimijoiden kanssa. Esimerkkeinä kuntien roolista kiertotalouselinkeinotoiminnan vauhdittamisesta ja alustana toimimisesta ovat lukuisat kuntien ja niiden jätehuoltoyhtiöiden alulle panemat ja kehittämät kiertotalouspuistot, joissa yhden toimijan sivuvirta on toisen toimijan raaka-aine. Tällaisten innovaatiyekosysteemien synnyttäminen ja kehittäminen vaativat kunnilta erityistä osaamista ja suunnittelun ja koordinoinnin ja infrastruktuurin rakentamisen panoksia ja näiden toiminta-alueiden kehittämisen rahoitusta tulisikin kunnille tarjota nykyistä vahvemmin. Kuntaliitto kannattaakin vahvasti ohjelmassa esitettyjä tukielementtejä tällaisten ekosysteemien kehittämistyölle.

Kuntaliitto on tyytyväinen, että nyt valmistellussa Kiertotalouden strategisessa ohjelmassa Kunnat ja alueet on oikeutetusti tunnistettu kiertotalouden avainpelaajiksi ja valmistelussa keskeisenä ryhmänä on toiminut Kuntien ja alueiden työryhmä, jossa on ollut kattavasti edustettuna kunta- ja aluetoimijoita.

Kuntaliitto pitää kuntien ja alueiden kiertotaloustoimintaa tukevia ehdotuksia oikeansuuntaisina. Esimerkiksi kuntien osaamisen ja rahoituksen alueellinen tai kansallinen koordinointi voisi olla

tervetullut lisä vauhdittamaan kuntien kiertotaloussuunnitelmien toteutumista ja mahdollisuuksia hyödyntää toimiin tarjolla olevaa rahoitusta. Ohjelmassa kuntien tueksi esitetty kansallisen kiertotalousosaamiskeskuksen kohdalla on kuitenkin järkevää vielä käydä läpi olemassa olevat kuntien käyttämät kestävän kehityksen tukipalvelut ja organisaatiot, ja pohtia, voisiko jotkin olemassa olevat kuntien hyödylliseksi kumppaniksi kokemat organisaatiot ottaa hoitaakseen tällaista tehtävää. Kestävien hankintojen edistämisen ja informaatiotuen osalta esimerkiksi toiminta voisi hyvin tukeutua KEINO-organisaatioon ja sen pysyvyys tulisikin turvata.

Kuntaliitto katsoo, että kiertotalouden edistämisessä tulee turvata kuntien mahdollisuudet hyödyntää paikallisiin erilaisiin olosuhteisiin parhaiten soveltuvia kustannustehokkaita ratkaisuja. Samoin Kuntaliitto muistuttaa kuntien itsehallinnosta ja sen piiriin kuuluvista kuntien valinnoista. Näin ollen Kuntaliitto suhtautuu kriittisesti Kuntastrategian sisällön ohjaamista koskeviin ehdotuksiin ja kuntien kaavoitusmonopoliasemaan ja kunnan sisäisiin toimintatapoihin liittyviin ehdotuksiin. Näissä toimintatavoissa ja hyvien käytäntöjen jakamisessa parhaiten toimivat kuntien verkostot ja yhteinen kehitystyö, johon erilaiset kehittäjäorganisaatiot voivat hyvin tulla tarjoamaan informaatiotukea.

Ohjelmassa ja periaatepäätöksessä esitetyn yksityiskohtaisen teknisen sisällön osalta Kuntaliitto yhtyy kuntien ja kuntayhtymisen antamiin lausuntoihin.

Kuntaliitto kannattaa kansallista tavoitetta olla kiertotalouden edelläkävijä ja tukee osaltaan kuntia ja alueita niiden kiertotaloustoimien onnistumisessa. Ohjelmassa Kuntaliiton tai kuntien vastuulle esitettyjen yksittäisten toimien toteutuksesta tulee kuitenkin neuvotella erikseen.

Riipinen Miira
Suomen Kuntaliitto ry